

Na de klimaatontkenner volgt nu de wanhoper

Posted on 8 februari 2020 by Sebastien Valkenberg

Het is nog wat vroeg om het woord van het jaar al te voorspellen, maar ik doe een poging: klimaatwanhopers. Achter die vijf lettergrepen gaat een nieuw frame schuil. Als we eind 2020 terugblikken, moeten we concluderen dat het klimaatdebat op 3 februari een volgende fase inging.

Op deze dag sprak Frans Timmermans op de Nationale Conferentie Circulaire Economie in Den Haag. Als eurocommissaris is hij verantwoordelijk voor de 'Green New Deal' die Europa in 2050 klimaatneutraal moet maken. Prijskaartje: in elk geval 260 miljard euro per jaar, maar waarschijnlijk veel meer. In Den Haag klonk Timmermans triomfantelijk en strijdlustig tegelijk.

Triomfantelijk, omdat Timmermans zeker wist dat er nu vrijwel geen ontkenners meer zijn. Hij liet weten het daarover niet meer te willen hebben. Die strijd acht hij gestreden. De discussie diende zich voortaan te richten op mensen die denken dat maatregelen toch geen zin hebben. Om hen te overtuigen van de energietransitie op Europese schaal is hernieuwde strijdlust nodig.

Eindelijk strafbaar?

Het belooft weinig goeds voor wie vraagtekens plaatst bij de ambitieuze Green Deal. Glazen bollen bestaan niet, maar het verleden biedt weinig aanleiding tot hoop. Hoe is het de klimaatontkenners vergaan met wie Timmermans het gesprek onnodig acht? Het bleek één van de meest effectieve stropoppen van de laatste jaren.

Maar weinigen zullen echt ontkennen dat het verandert. Velen wordt dit ondertussen wel aangewreven. Dan gaat het voor alle duidelijkheid niet om scribenten in de krochten van het internet die marginale blogs volpennen. Wetenschapsjournalist Simon Rozendaal, emeritus toegepaste geologie hoogleraar Salomon Kroonenberg (TU Delft), hoogleraar klimaateconomie Richard Tol (VU). Allemaal hebben ze het vignet opgespeld gekregen.

Terwijl ze allemaal het feit onderschrijven dat de aarde opwarmt – alleen stelden ze vragen bij het aandeel van de menselijke CO2-uitstoot aan deze trend. Het blijkt genoeg om in het kamp der ontkenners te belanden en daar wordt het steeds guurder. Vorig jaar maakt maakte 's lands grootste nieuwssite NU.nl bekend dat 'reacties waarin klimaatverandering – of de invloed van de mens daarop – worden ontkend' niet langer zijn toegestaan.

De ban was een opmaat naar juridische vervolging van klimaatontkenners. Zo wilde acteur Ramsey Nasr het althans op Facebook (29 juli 2019) toen afgelopen zomer hitterecords werden gebroken. 'Is het wettelijk mogelijk mensen te berechten voor de moedwillig volgehouden leugens die onze planeet voor tienduizenden jaren zullen verzieken en massale dood en ziekte zullen verspreiden?' Voor Ramsey Nasr was het zonneklaar: 'Haatzaaien is strafbaar en wildplassen ook. Waarom dit niet?'

Kwaadaardig

Wie zijn de haatzaaiers en de wildplassers van morgen? De *wanhopers*, zo valt te vrezen, die kanttekeningen plaatsen bij de brede waaier aan klimaatmaatregelen. Het woord zelf zet de toon al. Het roept de associatie op van radeloosheid en paniek in de ogen. Een nuchtere analyse hoef je van zo iemand niet te verwachten.

We nemen de proef op de som. 'Complete woonwijken worden nu opgezadeld met een gigantisch dure operatie, terwijl de klimaatwinst die we boeken zeer beperkt is.' Was getekend: David Smeulders in *Algemeen Dagblad* (4 februari 2019), nota bene

één dag na de woorden van Timmermans. Smeulders is behalve hoogleraar energiesystemen (TU Eindhoven) ook nog eens van GroenLinks. Uit onverdachte hoek, als het om dit onderwerp gaat.

Het laat zien hoe kwaadaardig het frame van de wanhoper is. Smeulders maakt duidelijk dat het klimaatbeleid wel degelijk vatbaar is voor redelijke kritiek. Ondertussen moet hij uitkijken niet in het verkeerde kamp te belanden, net als andere critici die wijzen op het prijskaartje van de maatregelen of het gebrek aan effectiviteit ervan. Wie er eenmaal inzit, komt daar moeilijk weer uit.‘Science is settled.’ Dit was de afgelopen jaren de geëigende manier om, haast op de automatische piloot, kritische vragen te pareren over de klimaatverandering. Het lijkt er op dat we binnenkort een tweede discussiestopper mogen verwachten: ‘Policy is settled.’